

af Keld Hansen

Illustrationerne i artiklen af grønlandsk kunst og husflid er lånt fra en folder om INUK's virke, som er under udarbejdelse.

I København ligger INUK, centret for grønlandsk kunst og husflid, samme sted hvor man finder det eneste grønlandske rejsebureau, INUK-rejser.

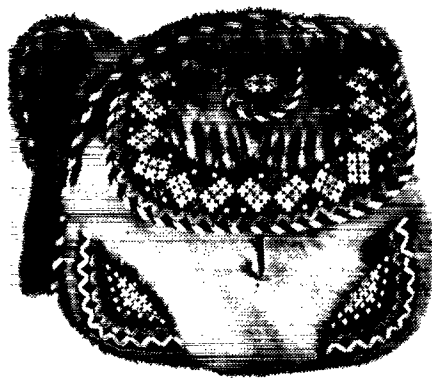
Men hvad er egentlig INUK-fonden, hvis ide er udsprunget fra Grønlændernes hus i Løvstræde, og som blev realiseret i oktober 1976? Dette fremgår klart og utvetydigt af fondens nedskrevne fundats, hvor man kan læse, at formålet er: „At fremme kendskabet til grønlandsk kunst og husflid. – At fremme de grønlandske kunstneres og husflidsproducenters arbejdsvilkår og økonomiske selvstændighed ved at drive non-profit salgsudstilling i København med en sådan kvalitets- og prispolitik, at der skabes et overskud, som kan udbetales til sammenslutninger af kunstnere og husflidsproducenter i Grønland. – At knytte kontakter direkte til kunstnere og husflidsproducenter i Grønland, således at unødvendige og fordyrende mellemled mellem producent og aftager undgås,

og således at producenterne får et reelt grundlag for at betragte fondens salgsudstilling(er) som deres egen.“

Ansvar for den rette anvendelse af fondens midler ligger hos en bestyrelse, som består af salgsudstillingens daglige kunstneriske ledelse, der er et bedømmelsesudvalg på tre, samt én person udpeget af „Peqatigiit Kalaallit (Grønlænderforeningen)“ og én udpeget af bestyrelsen for „Kalaallit Illuutaat (Grønlændernes Hus)“ i København, ialt 5 medlemmer.

Med støtte fra en lang række fonds fik INUK i 1976 omkring 60.000 kr. til starten. Og da man fra KGH's indkøbslager af grønlandsk kunst og husflid fik en fordelagtig kommissionsordning, havde INUK hurtigt et stort varelager.

På to lange rejser i 1977 fandt forstanderen for Grønlænderhjemmet Poul Madsen en række kontaktsteder langs hele Grønlands vestkyst. Og disse kon-

taktfolk får nu et rådighedsbeløb, således at de er i stand til at afregne kontant med de grønlandske producenter.

Kunstnerne får penge med det samme, når han eller hun afleverer et færdigt arbejde. INUK får den direkte kontakt mellem butikken og producenterne, som man havde håbet. Og de danske og udenlandske købere får i København et bredt udvalg, der afspejler størstedelen af, hvad der laves af kunst og husflid i dagens Grønland. Eller som man i INUK-butikken udtrykker det: „Alt her er specielt, men vi er ikke specialiserede.“ Man har kontakt med Angmagssalik kommunalbestyrelse for at få flere arbejder fra østkysten.

Der er indgået aftale med Det grafiske Værksted i Godthåb om, at dettes leder Emil Rosing på vegne af INUK-fonden køber kunst og husflidsprodukter fremstillet i byen. Det grafiske Værksted i Godthåb fungerer herved som et lokalt kvalitetsvurderende og prisansættende led mellem de lokale kunstnere og husflidsproducenter og INUK i København.

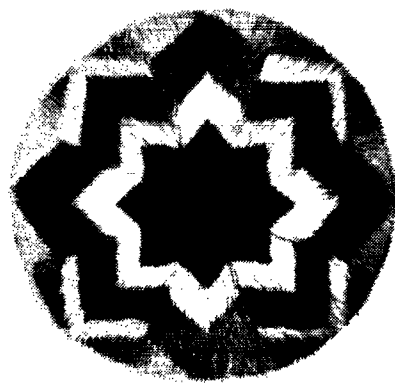
Og kvindeforeningernes konsulenter samler arbejder fra hele kysten til Godt-

håb, hvorfra tingene sendes direkte til INUK.

INUK-butikken virker samtidig som kunstgalleri, og havde man dog bare anet, hvad man her har formået at tilbyde af udstillinger i løbet af det sidste års tid, ville man næppe være blevet skuffet, hvis man havde kigget indenfor. Af de skiftende udstillinger kan nævnes:

„Grønlandsk kunst i 100 år“ med olie-malerier og akvareller af kunstnere som Carl Rasmussen, C. Riss. Christensen, Mads Lynge, Emanuel A. Petersen, Hans Lynge, Gitz-Johansen, Peter Rosing og Lauritz Jessen. Ben- og tandfigurer af Efram Berthelsen, Sivert Augustinussen og Peter Rosing. Nogle af Simon Kristoffersens første arbejder i træ, og en række fedtstensfigurer fra 1880.

En anden udstilling viste et udvalg af Eigil Knuth's store østgrønlandske samling. En same-udstilling blev arrangeret i forbindelse med de samiske repræsentanters hjemrejse fra Inuit-konferencen i Holsteinsborg. Og INUK har haft salgsudstillinger af følgende grønlandske kunstnere: Lauritz Jessen, Kristian Olsen (aaju), Esajas Isaksen og hans

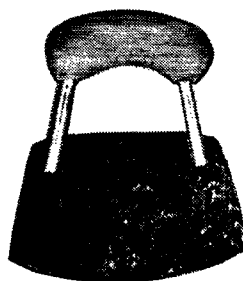
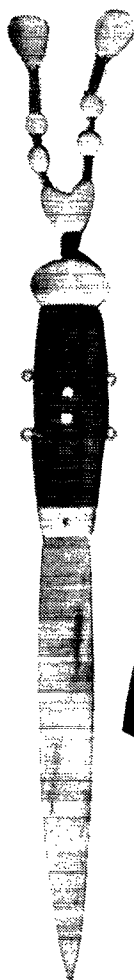
kone Henny, Anthon Berthelsen og Marianne Jessen og Ole Buch, foruden grafiske arbejder af Aka Høegh og Simon Kristoffersen.

For grønlændere, specielt kvinder, der er bosiddende i Danmark, har INUK-butikken fungeret som salgssted for såvel perlearbejder, vægstens-udskæringer som skindarbejder og lignende. Den direkte personlige kontakt til disse personer spiller en stor rolle for INUK-fondens daglige virke.

For at skabe lidt P.R. for sig selv tilbyder INUK skiftende udstillinger af kunst og husflid, som bl. a. banker og sparekasser har vist stor interesse.

I INUK's udstillingsvinduer kan de mange smukke ting, hvorefter de fleste er af en meget høj kvalitet, dårligt undgå at pirre forbipasserendes nysgerrighed til at gå indenfor og kigge på herlighederne. Og man føler sig velkommen, også selv om man gør opmærksom på, at man ikke netop den dag har penge på lommen.

Midt i butikkens eget moderne indrettede udstillingsrum, hvor man med stort held har formået at sammensmelte atmosfæren fra de bedste danske gal-

lerier med noget ægte grønlandsk, som er vanskeligt at definere, ses INUK-fondens egen samling af ældre grønlandsk kunst og husflid. Men disse, i dag meget sjældne ting, er ikke til salg. INUK-fonden har for de sparsomme midler, man endnu har til rådighed, købt disse genstande op, når de var til at betale hos antikvitetshandlere og private samlere. Man forsøger at „redde“ tingene, og meningen er, at de en dag skal tilbage til Grønland: til skoler, kvindeforeninger og museer. Man har endnu ikke haft formel kontakt med de grønlandske museer herom, men det vil komme, siger man i butikken.

Søger man i INUK-butikken f. eks. en gaveide, kan man vælge mellem bøger, kort og grammofoonplader eller små smykker og perlekæder fra 25 kr. og opefter. Vil man have en tupilakfigur, må man op på 250 kr., men man kan også finde fedtstensfigurer til 2.500 kr. og dyre „eskimo-pelse“ fra Narssaq Pels a/s i Sydgrønland.

Et garvet første-klasses sælskind koster ca. 300 kr. Men disse sælskind

videreforarbejdes også, ofte på bestilling, til veste, tasker, hjemmesko og kamikker.

Herboende grønlændere, som har lyst til at blive leverandører til butikken, kan erhverve sig skind hos INUK.

I Grønlændernes Hus i Løvstræde holder man syaften hver tirsdag, hvor man foruden ovennævnte bestillingsarbejder reparerer perleduge, kajak- og konebådsmodeller o. a., som er indleveret i INUK-butikken. Og da det for nylig kneb med såleskind til kamikker på Arnat Iliniarfiat (Kvindernes Skole) i Holsteinsborg, var INUK i Slagelse-gade leveringsdygtig.

Man kunne blive ved med at remse op af INUK's mange aktiviteter. INUK-folkene er så fulde af sprudlende ideer, og de har på et enkelt år kunnet præstere så meget, at man må håbe, at det vil vise sig at være levedygtigt. Om det er de grønlandske producenter eller danskerne, der har størst glæde af dette initiativ, er vanskeligt at se. Mon ikke det er fifty-fifty.

